

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ทั้ง ๖ เรื่อง ประกอบด้วย กฤษฎาภิธานอันบัดบังมิได้ โคจรกระตุกในตู้ ฉากญี่ปุ่น ฝรั่งเศสดินนา พม่าเสียเมือง และยิว ผู้วิจัยพบว่างานเขียนชุดดังกล่าวมีความโดดเด่นในฐานะงานที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง โดยแสดงออกผ่านทางกลวิธีการเล่าเรื่องและการใช้ภาษาที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ของผู้เขียน

เมื่อพิจารณากลวิธีการเล่าเรื่อง จะเห็นได้ว่าผู้เขียนได้ใช้กลวิธีที่หลากหลายในการเล่าเรื่องให้ผู้อ่านได้รับรู้เนื้อหาสาระที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ อันประกอบด้วย กลวิธีการเล่าเรื่อง เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจ กลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อสร้างความบันเทิง และกลวิธีการแสดงทรรศนะ ซึ่งกลวิธีทั้ง ๓ กลวิธีนี้ต่างส่งเสริมความเป็นงานเขียนที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงแก่ผู้อ่านได้โดยสมบูรณ์ กล่าวคือ

กลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อให้ความรู้และความเข้าใจนั้นประกอบด้วยการให้ความรู้แก่ผู้อ่านด้วยการแปลศัพท์ภาษาต่างประเทศเป็นคำไทยที่เข้าใจง่าย ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาต่างประเทศในทางอ้อมไปด้วย การให้ความรู้ด้วยการแปลศัพท์ดังกล่าวนี้พบมากในเรื่องที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ต่างประเทศ คือ ฉากญี่ปุ่น พม่าเสียเมือง ฝรั่งเศสดินนา และยิว

ส่วนกลวิธีในการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านนั้น ผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญในการสร้างภาพคู่ขนานขึ้นในใจของผู้อ่าน ทำให้สามารถเห็นภาพที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งการเปรียบเทียบระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ การเปรียบเทียบโดยอาศัยบริบทของสังคมไทย และเชื่อมโยงกับเรื่องในวรรณคดี กลวิธีดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเห็นว่าเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์นั้นเปรียบเสมือนกับกงล้อที่หมุนเวียนวนไม่รู้จบ เหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตอาจจะวนกลับมาเกิดอีกในปัจจุบันหรือแม้แต่ในอนาคตได้ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอาจมีความคล้ายคลึงกับอีกเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นในต่างประเทศก็เป็นได้

กลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อสร้างความบันเทิง ผู้เขียนได้ใส่มิติแห่งเรื่องเล่าลงไปในงานเขียน ทำให้งานเขียนมีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งในเรื่องของการบรรยายภาพ การบรรยายพฤติกรรมของบุคคลในประวัติศาสตร์ ตลอดจนทำให้ผู้อ่านได้ยินเสียงของบุคคลในประวัติศาสตร์โดยให้มุมมองของผู้เล่าเรื่องแบบผู้รู้รอบ ทำให้เรื่องราวในประวัติศาสตร์มีความสนุกสนานราวกับเป็น

เรื่องที่แต่งขึ้นมา และผู้อ่านยังสามารถได้ยินน้ำเสียงที่ผู้เขียนแฝงไว้ในการบรรยายถึงเรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะผู้เขียนเป็นนักเขียนที่มีลีลาชั้นเชิงในการเล่าเรื่อง และมีความสามารถในการเขียนงานบันเทิงคดีในระดับครู ผู้เขียนจึงนำเทคนิคการเขียนบันเทิงคดี มาสอดแทรกในงานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ของท่าน ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นกลวิธีการเล่าเรื่องที่ เป็นเอกลักษณ์ของผู้เขียนและสามารถทำให้งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ชุดนี้มีความโดดเด่นใน ฐานะงานเขียนที่ให้ความบันเทิง

ส่วนกลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อแสดงทรรศนะ ผู้เขียนได้ใช้วิธีการตั้งข้อสังเกต การคาดเดา ความคิดของบุคคลในประวัติศาสตร์ และการเสียดสี ในการแสดงความคิดเห็นของตนที่มีต่อ เรื่องราวและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และได้ขบคิดในประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้เขียนกล่าวถึง พร้อมทั้งยังได้รับความเพลิดเพลินจากการแสดงทรรศนะเชิงเสียดสีและประชด เหน็บแนมของผู้เขียนอีกด้วย และโดยส่วนมากแล้วเรื่องที่คุณเขียนนำมาเพื่อเสียดสีประชดประชัน นั้นก็เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้อ่าน เช่น เรื่องของนักการเมือง เรื่องของพฤติกรรมของ บุคคล และเรื่องของสื่อมวลชน เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและรู้สึก ขบขันได้ดียิ่งขึ้น เรื่องราวส่วนหนึ่งที่ผู้เขียนได้แสดงทรรศนะไว้นั้น ผู้เขียนอาจจะมีจุดประสงค์ ที่ยกเหตุการณ์ในอดีตขึ้นมาเป็นอุทาหรณ์สอนใจคนในปัจจุบัน เพื่อมิให้ทำผิดซ้ำรอยใน ประวัติศาสตร์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการแฝงคำสั่งสอนที่ควรค่าต่อการสดับรับฟังแก่ผู้อ่าน

กลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อแสดงทรรศนะโดยการตั้งข้อสังเกตพบในงานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชพบมากในเรื่อง กฤษฎาภินิหารอันบัดบังมิได้ ซึ่งส่วนมาก จะเป็นการแสดงทรรศนะแย้งความในพระราชพงศาวดารสังเขปของวัน วลิต ซึ่งจะทำให้ผู้อ่าน ได้รับความรู้ลึกซึ้ง และเข้าใจประวัติศาสตร์มากขึ้น ส่วนกลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อแสดงทรรศนะ โดยการคาดเดาคำคิดของบุคคลในประวัติศาสตร์พบมากในเรื่อง โครงกระดูกในตู้ พม่าเสียเมือง และมีปรากฏบ้างในเรื่อง ฝรั่งศักดิ์นา

สำหรับกลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อแสดงทรรศนะดำเนินโดยการเสียดสีนั้นนับเป็นลักษณะร่วมที่ ปรากฏพบในงานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ที่นำมาศึกษา และจะปรากฏเห็นเด่นชัดในเรื่อง โครงกระดูกในตู้ และพม่าเสียเมือง เพราะ โครงกระดูกในตู้ เป็นประวัติของบุคคล ต้นตระกูล มีบุคคลหลายท่านที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ผู้เขียนจึงแสดงทรรศนะดำเนิน การที่ท่านสามารถแสดงทรรศนะได้เพราะลักษณะของเรื่องและกลวิธีการเล่าเรื่องอำนวยความสะดวก ให้อ่าน เรื่อง โครงกระดูกในตู้ รู้สึกสนุกสนานพร้อมกับได้รับความรู้ ไม่เหมือนกับงานเขียนเชิง

ประวัติศาสตร์เรื่องอื่น ๆ ที่มีแต่การยกย่องชนชั้นนำเป็นส่วนใหญ่ และไม่มีใครกล้ากล่าวถึงข้อบกพร่องของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์

ส่วน พม่าเสียเมือง นั้น ผู้เขียนได้แสดงทรรศนะตำหนิชนชั้นนำของพม่าที่มีอาณาจักรชาเอกราชของชาติได้ ทั้งยังได้เชื่อมโยงการตำหนิชนชั้นนำพม่ากับนักการเมืองของไทยด้วย และมีบางตอนแสดงให้เห็นว่า การที่พม่าเสียเมืองนั้นเป็นเพราะอิทธิพลของสตรีที่เข้ามายุ่งเกี่ยวและก้าวร่ำกับการเมือง

กลวิธีการเล่าเรื่องที่หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชใช้ในงานเขียนชุดนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้จากงานเขียนควบคู่ไปกับได้รับความเพลิดเพลินซึ่งเป็นการส่งเสริมให้งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ของชุดนี้มีความโดดเด่นในฐานะงานเขียนที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง นอกจากนี้กลวิธีการเล่าเรื่องของผู้เขียนก็ยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เขียนได้โดยชัดเจนและแยบคายยิ่ง

ทางด้านการใช้ภาษา ผู้วิจัยพบลักษณะเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ในงานเขียน และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เขียนได้อย่างมีคารมคมคาย นอกจากนี้กลวิธีการใช้ภาษาบางกลวิธียังสามารถแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ของผู้เขียนได้เช่นกัน

การสร้างคำใหม่นับได้ว่าเป็นลักษณะการใช้ภาษาเฉพาะตัวของผู้เขียน แม้จะมีค้อยปรากฏการใช้มากนัก แต่กลับสามารถแสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพทางการใช้ภาษาของผู้เขียน เพราะคำที่สร้างขึ้นใหม่นี้ถูกต้องตามหลักของการสร้างคำ ทั้งยังให้ความหมายที่ชัดเจนและแฝงไปด้วยอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน คำเหล่านั้นจึงมีพลังแห่งความหมายเป็นอย่างมาก การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวนี้พบมากในเรื่อง จากญี่ปุ่น และ ฝรั่งค์ดินา

การสรรคำก็เป็นอีกหนึ่งลักษณะของการใช้ภาษาเฉพาะตัวของผู้เขียน การใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความรอบรู้ทางด้านคำศัพท์ของผู้เขียน เพราะผู้เขียนสามารถใช้คำได้ถูกต้องตามบริบทและเหมาะสมกับเนื้อหาและบุคคลในเรื่อง ทั้งยังสรรคำที่ให้ความงดงามทั้งทางเสียงและทางความหมาย อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานเขียนชุดนี้มีความพิริ้วพรายทางการใช้ภาษา

การเล่นคำและความเป็นการใช้ภาษาที่แสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงความมีคารมคมคายของผู้เขียน เพราะเป็นการสร้างความไพเราะให้แก่งานเขียน ทั้งยังเป็นวิธีการที่ผู้เขียนทำให้คำที่มีความหมายธรรมดา มีพลังแห่งความหมายที่ลึกซึ้งกินใจ หรืออาจดัดแปลงแก้ไขบริบทของคำให้สามารถแสดงความหมายที่ชัดเจนตรงตามที่ต้องการ ทำให้งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ชุดนี้มีความโดดเด่นทางด้านการใช้ภาษามากขึ้น การใช้ภาษารูปแบบดังกล่าวปรากฏพบมากในเรื่อง **โครงกระดูกในตู้**

การใช้ภาษาพูดเป็นอีกกลวิธีหนึ่งของการใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะของผู้เขียน การใช้ภาษาพูดเป็นการแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ขันของผู้เขียนในการเล่าเรื่อง ทำให้เรื่องราวในประวัติศาสตร์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ มีสีสันชวนให้น่าติดตามมากยิ่งขึ้น และทำให้งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ชุดนี้มีลักษณะของความเป็นเรื่องเล่ามากขึ้น ทำให้มีความน่าสนใจและสนุกสนานมากกว่างานสารคดีเชิงประวัติศาสตร์โดยทั่วไป

การใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะตัวรูปแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ชุดนี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางการใช้ภาษาของผู้เขียนแล้ว ยังสามารถแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งเป็นการส่งเสริมความเป็นงานเขียนที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงได้อย่างสมบูรณ์แบบ และยังเป็นการช่วยเพิ่มสีสันให้แก่งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ มิให้เป็นงานที่แห้งแล้งน่าเบื่ออีกด้วย

งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ทั้ง ๖ เรื่องดังกล่าวของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชจึงเป็นงานเขียนที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้เขียน ที่ทำให้เรื่องราวในประวัติศาสตร์ที่เข้าใจยากกลายเป็นเรื่องราวที่สนุกสนานน่าติดตาม และเต็มไปด้วยความเพลิดเพลินบนพื้นฐานแห่งข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ด้วยการแฝงอารมณ์ขันผ่านทั้งการใช้ภาษาและกลวิธีการเล่าเรื่อง ทำให้งานเขียนทั้ง ๖ เรื่องดังกล่าวเป็นงานเขียนที่ให้ทั้งสาระและความบันเทิงแก่ผู้อ่านควบคู่กันไปได้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ

เสน่ห์ในงานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ทั้ง ๖ เล่มของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมชอยู่ที่ช่วงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่ผู้เขียนนำมาเสนอแก่ผู้อ่าน โดยเรื่อง **กฤษฎาภินิหารอันบดบังมิได้** เล่าถึงเรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชซึ่งเป็นที่เคารพศรัทธาของผู้อ่าน หรือ **พม่าเสียเมือง** ที่เล่าถึงเหตุการณ์การเสียกรุงของพม่าซึ่งเป็นอริราชศัตรูของไทย ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเกิดอารมณ์ร่วมและกระตือรือร้นเมื่อผู้เขียนให้ภาพความตกต่ำของพระราชวงศ์พม่า หรือการเขียนเรื่อง **ยิว** ในช่วงที่คนไทยส่วนใหญ่เพิ่งเริ่มให้ความสนใจประเทศอิสราเอลหลังทำสงครามชนะกลุ่มประเทศอาหรับ

และสามารถสร้างเอกภาพประเทศได้ ด้วยเหตุผลนี้ทำให้งานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ของ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นที่นิยมกันในหมู่ผู้อ่าน และมีคุณค่าควรแก่การศึกษา เป็นอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

นอกจากงานเขียนเชิงประวัติศาสตร์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ยังมีงานเขียนประเภทต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้มีการศึกษาค้นคว้า เช่น งานเขียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา หรืองานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานเขียนที่ควรค่าต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่งทั้งทางด้านกลวิธีการประพันธ์และการใช้ภาษาที่มีลีลาเฉพาะตัว